

## Nya morötter för energieffektivisering av miljonprogrammet

- eller kanske ett helt nytt trädgårdsland!

Lärdomar i ClueE-projektet – Halvtidsresultat

8.30-9.00 Kaffe & smörgås

### 9.00-9.15 ClueE – nya strategier för allmännyttan

Det finns många hinder för effektiv energianvändning inom bostadssektorn. Vissa är tekniska men många är organisatoriska, juridiska, ekonomiska eller beror helt enkelt på brist på kunskap och helhetssyn. I ClueE väver vi ihop perspektiven för att bidra till bättre energieffektiviseringsstrategier! *Ylva Norén-Bretzer, Göteborgs universitet*

### 9.15-9.30 Tekniken

Alla som arbetar med energieffektivisering av byggnader kan konstatera att det finns mycket att göra bortom teknikens begränsningar. Men hur kan vi som kan tekniken på allvar påverka policy, lagar och ekonomiska modeller? *Jessica Alghed, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut*

### 9.30-9.45 Affärerna

De kommunala bostadsbolagen har krav på sig att ska driva verksamheten enligt affärsmässiga principer med normala avkastningskrav. Men vad innebär det och vad har bolagen för affärsmässigt handlingsutrymme? *Anders Sandoff, Göteborgs universitet*

### 9.45-10.05 Juridiken & Politiken

Kan kommunala bostadsbolag bedriva energieffektivisering om åtgärderna inte är kort-siktigt lönsamma? Är regelverket om offentlig upphandling ett hjälpmedel eller ett hinder för energieffektiviseringen? *David Langlet, Stockholms universitet och Ylva Norén-Bretzer Göteborgs universitet*

### 10.05-10.20 Boendet

Var ligger ansvaret för brukarnas beteende och vilka exempel på hur man aktivt arbetar med beteendeförändringar för minskad energianvändning har vi sett? En lägesrapport om policy och brukarna. *Marie Thynell, Göteborgs universitet och Hyresgästföreningen i Göteborg*

10.30-11.00 Kaffe & kaka

### 11.00-12.00 Öppen diskussion

Hur kan vi visa på de morötter som finns för kommunala aktörer, när det gäller energieffektiv bebyggelse och vad behöver vi gödsla grönsaksladet med för att fler ska växa?

## Välkommen!



**13 mars**  
Svenska Mässan  
Göteborg inför  
Energiutblick

## Anmälan

Skickas till: [kajsa.winnes@sp.se](mailto:kajsa.winnes@sp.se)  
senast 8 mars.

Anmälan är avgiftsfri men bindande.  
Uteblivet deltagande debiteras med  
500 kr. Antalet platser är begränsat.

Notera att deltagande i seminariet inte  
inkluderar inträde på Energiutblick!

## Förseminarium inför Energiutblick

Inför Energiutblick bjuder Göteborgs universitet och SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut in till ett halvdagsseminarium om nya möjligheter att energieffektivisera allmännyttans bostäder. Efter ett år med projektet ClueE- Collaborative learning for urban energy Efficiency- vill vi presentera och diskutera några av de observationer vi gjort i de fallstudier där vi i undersöker hinder och möjligheter för energieffektivisering i kommunalt ägda flerbostadshus.

I ClueE behandlar vi de särskilda förutsättningar som finns för kommunalt ägda bostäder. Vi utgår ifrån ett antal samhällsvetenskapliga perspektiv kombinerat med teknisk och praktisk kunskap, för att till exempel kartlägga allmännyttans juridiska handlingsutrymme, alternativa affärsmodeller och den politiska styrningens betydelse för hur en kommun förvaltar sina bostäder.

Målet med ClueE är att ta fram ny kunskap som gör det möjligt för kommuner att gå från högt ställda mål till praktisk verklighet. Därför vill vi ta tillfället i akt att diskutera våra preliminära resultat med alla som är intresserade av att gräva i trädgårdslandet och bidra till att göra energieffektiviseringsarbetet i Sveriges kommuner ännu bättre!

**Tisdag 13 mars kl 08:30 – 12:00, Svenska Mässan, Lokal R31**

ClueE är ett tvärvetenskapligt forskningsprojekt där Göteborgs universitet och SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut i samarbete med kommunerna Kungälv och Alingsås undersöker hinder för energieffektivisering av kommunalt ägda flerbostadshus. Övriga samarbetspartners är Västra Götalandsregionen, Göteborgs miljövetenskapliga centrum och Mistra Urban Futures. Projektet pågår 2011-2012 och finansieras av Energimyndigheten, Formas, Naturvårdsverket och Västra Götalandsregionen.

Har du frågor om projektet är du hjärtligt välkommen att kontakta Kajsa Winnes på SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut [kajsa.winnes@sp.se](mailto:kajsa.winnes@sp.se), 010 516 5674

